

İlgili Kanun / Madde
6100 S. HMK/361

T.C
YARGITAY
10. HUKUK DAİRESİ

Esas No. 2024/3578

Karar No. 2024/6456

Tarihi: 06.06.2024

- TEMYİZ YOLUNA BAŞVURUDA HUKUKİ YARARIN BULUNMASININ GEREKTİĞİ
- İSTİNAF KANUN YOLUNA BAŞVURMAYAN TARAF AÇISINDAN TEMYİZ YOLUNA BAŞVURUDA HUKUKİ YARARIN BULUNMADIĞI
- İSTİNAF KANUN YOLUNA BAŞVURMAMIŞ TARAFIN BAM TARAFINDAN YENİDEN ESAS HAKKINDA KARAR VERİLMESİ HALİNDE TEMYİZ YOLUNA BAŞVURMASINDA HUKUKİ YARARININ BULUNDUĞU

ÖZETİ: Dava açmada hukuki yararının bulunması dava şartlarından olduğu gibi temyiz Kanun yoluna başvuracak olan tarafın da temyiz yoluna başvuruda hukuki yararının bulunması gerekir. Davada haklı çıkmış olan taraf da hukuki yararı bulunmak şartıyla temyiz yoluna başvurabilir (HMK m. 361/2). İlk derece mahkemesi kararına karşı istinaf kanun yoluna başvurmayan veya süresini geçirdiği için istinaf yoluna başvurmamış olan taraf yönünden, verilen karar kesinleşeceği için artık bu tarafın temyiz yoluna başvurmasında hukuki yararı yoktur. Şayet, karşı tarafın istinaf yoluna başvurması üzerine bölge adliye mahkemesi tarafından yeniden esas hakkında karar verilmiş ise o takdirde karara karşı istinaf yoluna başvurmamış olan taraf temyiz yoluna gidebilir. Zira, bunda hukuki yararı vardır. İnceleme konusu eldeki davada, davalı Posta ve Telgraf Teşkilatı Anonim Şirketi vekilinin İlk Derece Mahkemesinin kararına

karşı, istinaf yoluna başvurmadığı, istinaf yoluna başvurmayan davalı Posta Ve Telgraf Teşkilatı Anonim Şirketi'nin temyiz yoluna başvurmasında hukuki yarar bulunmamaktadır.

Taraflar arasındaki hizmet tespiti davasından dolayı yapılan yargılama sonunda, İlk Derece Mahkemesince davanın kısmen kabulüne karar verilmiştir.

Kararın fer'i müdahil Kurum vekili tarafından istinaf edilmesi üzerine, Bölge Adliye Mahkemesince başvurunun esastan reddine karar verilmiştir.

Bölge Adliye Mahkemesi kararı davalı Posta ve Telgraf Teşkilatı Anonim Şirketi vekili ile fer'i müdahil Kurum vekili tarafından temyiz edilmekle; kesinlik, süre, temyiz şartı ve diğer usul eksiklikleri yönünden yapılan ön inceleme sonucunda, temyiz dilekçelerinin kabulüne karar verildikten ve Tetkik Hâkimi Candan Sezen Pekmez tarafından hazırlanan rapor dinlendikten sonra dosyadaki belgeler incelenip gereği düşünüldü:

I. DAVA

Davacı vekili dava dilekçesinde; davacının 01.08.2015 – 31.03.2017 tarihleri arasında alt işveren Haskale Taşımacılık, asıl işveren PTT'de; Giresun Merkez, Keşap, Espiye, Tirebolu, Görele, Eynesil hattında posta dağıtım işinde hem araç şoförü hem dağıtan, hem de postayı toplayan kişi olarak sürekli ve kesintisiz olarak çalıştığını ancak davalıların müvekkilinin sigortasını yapmadığını, SGK primlerini hiç ödemediğini, müvekkilinin yaptığı araştırmada dava dışı Ayhan Kılıç vefat etmeden önce bu kişi üzerinden sigortalı çalışıyormuş gibi gösterildiğini, gerçekte müvekkili çalıştığı halde sanki dava dışı Ayhan Kılıç isimli kişi çalışıyormuş gibi sigortaya bu kişinin isminin bildirildiğini, bu kişinin sigortasının ödendiğini, dava dışı Ayhan Kılıç'ın 01.01.2015 tarihinde davalılara ait işyerinde işe girdiğini, daha sonra akciğer kanserine yakalandığını, Ayhan Kılıç'ın yerine müvekkilinin 01.08.2015 tarihinde işe başladığını, bu tarihten sonra Ayhan Kılıç'ın davalılara ait işyerinde çalışmadığını ancak sigorta kayıtlarında 31.03.2017 tarihine kadar çalışıyormuş gibi gösterildiğini açıklanan bu sebeplerle müvekkilinin davalılara ait işyerinde 01.08.2015 – 31.03.2017 tarihleri arasında çalıştığı sürelerin tespitini, yatırılmayan primlerinin davalılarca müştereken ve müteselsilen yatırılmasını talep etmiştir.

II. CEVAP

1. Davalı şirket tarafından davaya cevap verilmemiştir.

2. Davalı Posta ve Telgraf Teşkilatı Anonim Şirketi vekili cevap dilekçesinde; müvekkil şirketin posta taşıma hizmetlerini satın alma yoluyla ihale ettiğini, 31.12.2015 tarihinde de Haskale Seyahat Ltd. Şti. ile sözleşme imzaladığını, sözleşmenin konusunun belirtilen sayıda vasıf cins istiap haddi ve hacimdeki taşıtların en az birine sahip olmak şartıyla kiralama yoluyla istenen sayıda şoförlü olarak taşıt temin etmek olduğunu, Haskale ile müvekkil şirket arasında taşıt

kiralama sözleşmesi yapıldığını, müvekkil şirketin davalı Haskale'nin çalıştırmış olduğu işçilerin kimler olduğu, ne kadar ücret verdiği bu işçileri sigortalı yapıp yapmadığı konusunda bilgisinin bulunmadığını, bir nevi anahtar teslimi iş yapıldığını, müvekkil şirketin herhangi bir sorumluluğunun bulunmadığını beyanla müvekkili şirket yönünden davanın reddini istemiştir.

3. Fer'i müdahil Kurum vekili cevap dilekçesinde; çalışmanın sigortalı çalışma niteliğinde olup olmadığı ya da resen bu niteliğe kavuşup kavuşmadığı hususları üzerinde durulması gerektiğini belirterek davanın reddini istemiştir.

III. İLK DERECE MAHKEMESİ KARARI

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararı ile davanın kısmen kabulüne, davacı Ahmet Aydemir'in davalı şirkete ait 1032011 sicil numaralı işyerinde 21.09.2015 - 31.03.2017 tarihleri arasındaki dönemde asgari ücretli ve her ay 30 gün olarak şekilde mülga 506, 5510 sayılı Kanun'un 4/1-a kapsamında hizmet akdi ile kesintisiz olarak çalıştığının tespitine, fazlaya dair istemin reddine, sigorta primleri yönünden davalıların müştereken ve müteselsilen sorumlu olduğunun tespitine karar verilmiştir.

IV. İSTİNAF

A. İstinaf Yoluna Başvuranlar

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda belirtilen kararına karşı süresi içinde fer'i müdahil Kurum vekili istinaf başvurusunda bulunmuştur.

B. İstinaf Sebepleri

Fer'i müdahil vekili istinaf dilekçesinde; davacının çalışmasına ilişkin belgelerin işveren tarafından tespit edilip edilmediği yöntemince araştırılması gerektiğini, davacının çalışmaları var ise bu çalışmasını ispat etmesi gerektiğini, karinenin tersinin kurum belgelerine eşdeğer belgelerle ispatı gerektiğini, bu durumda tanık beyanına itibar edilemeyeceğini, hizmetin geçtiği iddia edilen sürede iş yerinin ilgili kanunun uygulama alanında bulunup bulunmadığı ile gerçekten var olup olmadığı, Vergi Dairelerinde, Esnaf ve Sanatkarlar siciline ve kanunla kurulu meslek kuruluşlarında kayıtlı olup olmadığının incelenmesi gerektiğini ileri sürmüştür.

C. Gerekçe ve Sonuç

Bölge Adliye Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararı ile fer'i müdahil vekilinin istinaf isteminin 6100 sayılı HMK'nın 353/1-b.1 maddesi uyarınca esastan reddine karar verilmiştir.

V. TEMYİZ

A. Temyiz Yoluna Başvuranlar

Bölge Adliye Mahkemesinin yukarıda belirtilen kararına karşı süresi içinde davalı Posta Ve Telgraf Teşkilatı Anonim Şirketi vekili ile fer'i müdahil Kurum vekili temyiz isteminde bulunmuşlardır.

B. Temyiz Sebepleri

1. Davalı Posta Ve Telgraf Teşkilatı Anonim Şirketi vekili; müvekkili şirket ile davalı Haskale firması arasında asıl işveren – alt işveren ilişkisinin mevcut olmasına karşın, çalıştırılan işçilerin işe giriş, işten çıkışları, doğacak prim v.s alacaklardan alt işveren olan Haskale firmasının sorumlu olduğunu, müvekkili şirketin müteselsil sorumluluk kapsamında sorumlu tutulmasının kanuna aykırı olduğunu beyanla eksik incelemeye dayalı kararın bozulmasını istemiştir.

2. Feri müdahil Kurum vekili; istinaf dilekçesi ile benzer nedenlerle eksik incelemeye dayalı kararın bozulmasını istemiştir.

C. Gerekçe

1. Uyuşmazlık ve Hukuki Nitelendirme

Uyuşmazlık, davacının 01.08.2015 – 31.03.017 tarihleri arasında davalılara ait işyerinde geçen çalışmalarına ilişkin hizmet tespiti istemine ilişkindir.

2. İlgili Hukuk

6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 69 uncu maddesinin birinci fıkrası ile 344 üncü maddesi, 370 ve 371 inci maddeleri, 5510 sayılı Kanun'un 86/9 uncu maddesi.

3. Değerlendirme

1. Dava açmada hukuki yararının bulunması dava şartlarından olduğu gibi temyiz Kanun yoluna başvuracak olan tarafın da temyiz yoluna başvuruda hukuki yararının bulunması gerekir. Davada haklı çıkmış olan taraf da hukuki yararı bulunmak şartıyla temyiz yoluna başvurabilir (HMK m. 361/2). İlk derece mahkemesi kararına karşı istinaf kanun yoluna başvurmayan veya süresini geçirdiği için istinaf yoluna başvurmamış olan taraf yönünden, verilen karar kesinleşeceği için artık bu tarafın temyiz yoluna başvurmasında hukuki yararı yoktur. Şayet, karşı tarafın istinaf yoluna başvurması üzerine bölge adliye mahkemesi tarafından yeniden esas hakkında karar verilmiş ise o takdirde karara karşı istinaf yoluna başvurmamış olan taraf temyiz yoluna gidebilir. Zira, bunda hukuki yararı vardır. İnceleme konusu eldeki davada, davalı Posta ve Telgraf Teşkilatı Anonim Şirketi vekilinin İlk Derece Mahkemesinin kararına karşı, istinaf yoluna başvurmadığı, istinaf yoluna başvurmayan davalı Posta Ve Telgraf Teşkilatı Anonim Şirketi'nin temyiz yoluna başvurmasında hukuki yarar bulunmamaktadır.

2. İlk Derece Mahkemesinin gerekçeli kararı incelendiğinde, davalı Posta ve Telgraf Teşkilatı Anonim Şirketi'nin harçtan muaf olduğu gerekçesiyle harç alınmasına yer olmadığına şeklinde hüküm tesis edilmiş ise de davalı Posta ve Telgraf Teşkilatı Anonim Şirketi harçtan muaf olmayıp, harçtan sorumlu tutulmaması bozma nedenidir.

3. Ne var ki bu yanlışlığın giderilmesi yeniden yargılama yapılmasını gerektirmediğinden 6100 sayılı Kanun'un 370 inci maddesinin ikinci fıkrası hükmü uyarınca kararın düzeltilerek onanması gerekir.

VI. KARAR

Açıklanan sebeple;

1. Davalı Posta ve Telgraf Teşkilatı Anonim Şirketi vekilinin temyiz dilekçesinin hukuki yarar yokluğu nedeniyle REDDİNE,

2. Fer'i müdahil Kurum vekilinin diğer temyiz itirazlarının reddine,

3. Fer'i müdahil Kurum vekilinin temyiz itirazlarının kısmen kabulü ile temyiz olunan İlk Derece Mahkemesi kararına karşı istinaf başvurusunun esasen reddine ilişkin Bölge Adliye Mahkemesi kararının ORTADAN KALDIRILMASINA,

4. İlk Derece Mahkemesi kararının hüküm fıkrasının (3) numaralı bendinin silinmesine, hüküm fıkrasının (4) ve (5) numaralı bentlerine "davalı Haskale Seyahat Taşımacılık Otomotiv Petrol Organizasyon Dağıtım Ticaret ve Sanayi Ltd. Şti." ibaresinden sonra gelmek üzere "ve davalı Posta ve Telgraf Teşkilatı Anonim Şirketi" ibaresinin yazılması suretiyle hükmün DÜZELTİLEREK ONANMASINA,

Dosyanın İlk Derece Mahkemesine, kararın bir örneğinin Bölge Adliye Mahkemesine gönderilmesine,

Peşin yatırılan temyiz harcının istek halinde ilgiliye iadesine,

06.06.2024 tarihinde oy birliğiyle karar verildi.